

Manuskrypt Piotra Prokopiaka

(Dokończenie ze strony 17)

Tak jest w „Nocy komety”, gdzie ciekawski chłopiec z wielkim smutkiem przeżywa zniknięcie biblioteki, do której często biegał, by wypożyczać „dorosłe lektury”, zwłaszcza powieści historyczne o czasach pierwszych władców polskich.

Z kolei w „Przymierzu” mały bohater dzielnie stawia czoła burzliwym żywiołom, a nawet, jak mu się wydaje, zawiera porozumienie z wszechmocnym niebem, by powstrzymać potężną ulewę. „Wagary” to historia nastolatka i jego pierwszym niespodziewanym spotkaniu z dziewczyną. Opowieści o przyjaciółach z dzieciństwa – kolegach z podwórkowej drużyny piłkarskiej („CWKS” i „Optymista”) są przesyczone melancholią. Wielu z nich nie było w stanie przetrwać przemian społecznych podczas przechodzenia do tzw. systemu kapitalistycznego. Tekst o znamienym tytule „Stracone pokolenie” pokazuje, co odczuwał młody człowiek w obliczu twardych realiów życia w rodzącym się imperium wyzysku. Nie mniej ciekawe są przekazy wspomnieniowe „Ostatnia tajemnica ojca” i „Ojczyzna”, gdzie autor nazywa matkę ukochaną, powoli zanikającą ojczyzną.

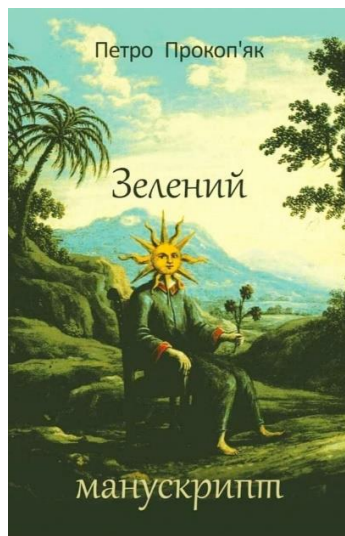
Mistyczne opowiadania pełne są osobliwych stworzeń i kuriozalnych wydarzeń, które rozgrywają się w bardzo realnej scenarii. Bohatera na strych opuszczonego domu („Dom”) wabi płacz małej dziewczynki, która nagle przeistacza się w „drodze inwolucji” i znika pomiędzy splekanymi deskami. Mężczyzna o duszy nastolatka („Cmentarny chłopiec”) mieszka w kaplicy na miejskim cmentarzu, zakochuje się nawet w wizerunku dziewczyny widniejącym na jednym z grobów, ale pewnego dnia z wszystkiego, co posiadał, zostaje mu tylko klucz... Opowiadanie „Sen” przypomina średniowieczną opowieść o inkwizycji, gdzie bohater poprzez wymyślne tortury zmuszony jest do wyrzeczenia się swoich przekonań. Opowiadania „Drabina”, „Klucz”, „Mucha” i „Piasek” cechuje niespodziewany rozwój fabuły.

Pewnego dnia przerażająca samotność przeszywa człowieka („Adaptowany liść – egzegza (w) chwili”) i nie pozwala mu iść w przeszłość. Świat ludzki tonie w wyobraźni i świadomości, tworząc w zamian surrealne obrazy wewnętrznej faktyczności. Istnieje tylko fantastyczny nocny las wypełniony niepokojącymi biontami, które żywią się materią, las, do którego emigruje zagubiona dusza, zamknięta w sobie, by „zrozumieć poezję sosny, filozofię dębu, efemeryczność lipy, odczytać sens papiirusowych liści topoli”. Jest to rodzaj poszukiwania spokoju – równowagi w mowie drzew. Zastygając w miejscu, człowiek wędruje przez złożone światy, mając nadzieję, że poprzez doznania i wspomnienia odnajdzie ojczyznę ojczyzn. Wchodząc głębiej, jakby w ciemną toń jeziora, w żywą materię opowieści, można odczuć niepokojące poruszenie związane z

uświadomieniem sobie, że wszystko to istnieje jedynie w ostępach jaźni.

„Autystyczny las”, do którego autor przywiązuje szczególną wagę, oraz „Wyznanie” – utrzymane w malowniczych barwach opowiadania mają lekki odcień sarkazmu wobec społeczeństwa i obyczajów społecznych. Autor imponuje bystrą obserwacją rzeczy pozornie banalnych.

Wśród ogólnego egzystencjalizmu wyróżniają się dwa opowiadania oparte na prawdziwych wydarzeniach: „Tratwa” traktuje o bezsensownej śmierci kilku nastolatków, którzy wybrali się na wycieczkę po rzecze na własnoręcznie skleconej tratwie, natomiast „Miś” to przygnębiająca relacja o degradacji osobowości uzależnionej od alkoholu.

Być może najlepiej talent literacki Piotra Prokopiaka ujawnia się w jego tekstach medytacyjnych („Dystymia”, „Powrót”, „Tamtą jesień”, „Odchodzenie w Xięgę”), w których narrator poprzez uważną kontemplację praw lasu rozbija na atomy świat wewnętrzny – uczucia i przeżycia związane z tęsknotą za czymś, co nigdy się nie spełni, bo nie mogło się spełnić a priori w racjonalnym świecie ludzkim.

Podsumowując, należy stwierdzić, że opowiadania Piotra Prokopiaka są intelektualną ucztą. Stworzone niezwykle bogatymi środkami językowymi, wymagają odpowiedniego poziomu wrażliwości dla zrozumienia i głębokiej percepcji. W „Autystycznym lesie” autor powiada: „Bo duszę się pośród nas, uważny, ale i powierzchowny czytelniku! Duszę się powoli. Jakbym tkwił w komorze gazowej...” i to jest głos subtelnej duszy wobec powszechnej nieczułości, niewypowiedzianego bólu wśród ogólnej bezduszości i niewrażliwości na cudze cierpienie, głos Człowieka na bezludnej pustyni skomercjalizowanych, okrutnych praw społecznych. Jednak na końcu każdego tunelu widzimy światło, a to światło jest zawsze obecne w każdej Księdze Życia, na kartach manuskryptu tak wiecznego, jak ten świat.

Swiłana Bresławska

Przekład recenzji pierwotnie opublikowanej na ukraińskim portalu książkowym „Буквоїд”.

Zanurzyć się „W przestwór”

Stąpając po ziemi potrzebujemy czasem znaleźć swoją własną przestrzeń i siłę, by wznieść się ponad to, co przyziemne, bolesne, co ogranicza naszego ducha. Takie dążenia mamy niejako „wdrukowane” w naturę i spełnienia szukamy czy to w realizacji swoich pasji, w przeżyciu religijnym, artystycznym czy w medytacji. Ludzie pióra odnajdują taką przestrzeń w twórczości i próbują otworzyć ją dla swoich czytelników.

W swoje przestworza w najnowszym tomie „W przestwór” zaprasza nas **Kazimierz Burnat**. Koneserów słowa powinna urzec oszczędna, lecz wyjątkowa metaforyka i unikalny sposób ujmowania tematów. Poeta doskonale czuje swoją misję, wie, że z książek, z zapisanych słów można zbudować zapórę przed całym złem tego świata. Wyraził to w wierszu „Odwrót” i choć czasem pisanie nie przychodzi łatwo, to warto próbować ciągle na nowo wyrazić siebie i świat / najlepiej jak to możliwe. W wierszu „Jaskółcze świtanie” prosi, by każdy dzień był twórczy. W przywołanym już utworze „Odwrót” wskazuje, że nawet sny mogą nieść słowa, które warto przekazać dalej. W snach powraca pamięć rodziców („Sen”, „Dylemat”), wspomnienia dziecka („***Dniami i nocami”), sen jest *bezludną oazą / bezpieczną dla miłości* („***Suche płuca”). Ale to tylko jedna z przestrzeni, w której zanurza nas poeta. Nawiązałam do wątku pamięci. Tylko tu mogą przetrwać zmarli, miejsca, które dziś wyglądają już zupełnie inaczej („Dzisiejsza wieś”), tradycje („Anioł Pański”), bohaterowie przeszłości („***Ilu naprawdę”) i duchy niewinnych ofiar („Ostrze wyrzutu”). Ranga pamięci została świetnie podkreślona w słowach:

*...jego czas waszym
odmierzonym pamięcią
jeśli jej zabraknie
wieczność ustanie...*

(„***Zwir z nanosem potoków”)

Wydaje się, że Kazimierz Burnat niosąc bagaż doświadczeń szczególnie mocno rozumie siłę przemijalności. Choroba stawia nas czasem na krawędzi pomiędzy światami i człowiek, chcąc nie chcąc, zadaje sobie pytania egzystencjalne. Czym jest odejście? Ile czasu zostało każdemu z nas? Rok? Dwa? W końcu i tak *nurtem roztopów odpłyniesz* („Niepodobieństwo”). I co potem? Niektórzy w swoim zarozumiałstwie wierzą w urojoną wielkość z *blachami na wstęgach / za płodną nieprawdą* („Doceniony”), która ma im zapewnić nieśmiertelność, poeta jednak doskonale zdaje sobie sprawę, że wszystko zamknie się znakiem krzyża nad mogiłą. Warto przejść się pomiędzy grobami i zadać sobie pytanie, co tak naprawdę jest ważne („Niebyt”). W wierszu „Samotny poczęstunek” autor słusznie zauważa: